

Vec C-797/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

21. december 2023

Vnútroštátny súd:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

12. december 2023

Žalobkyňa:

Meta Platforms Ireland Limited

Žalovaný:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

Predmet konania vo veci samej

Žaloba podaná spoločnosťou Meta Platforms Ireland Limited (ďalej len „žalobkyňa“) na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre Lazio, Taliansko; ďalej len „TAR Lazio“) proti uzneseniu č. 3/23/CONS, ktoré vydal úrad Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Úrad pre reguláciu komunikácií, Taliansko; ďalej len „AGCom“), v ktorom boli stanovené kritériá na určenie primeranej kompenzácie za online používanie tlačových publikácií

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Cieľom prejudiciálneho konania začatého na návrh TAR Lazio podľa článku 267 ZFEÚ je overiť zlučiteľnosť článku 43a autorského zákona a uznesenia AGCom č. 3/23/CONS s článkom 15 smernice (EÚ) 2019/790 a so zásadami slobody podnikania (články 16 a 52 Charty základných práv Európskej únie), voľnej hospodárskej súťaže (článok 109 ZFEÚ) a proporcionality

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 15 [smernice 790/2019 (ďalej len „EUCD“)] vykladať tak, že bráni zavedeniu vnútroštátnych ustanovení – ako sú tie, ktoré sú stanovené v článku 43a autorského zákona, a tie, ktoré sú stanovené v uznesení AGCom č. 3/23/CONS – v časti, v ktorej:

1. a) okrem výhradných práv uvedených v tom istom článku 15 EUCD sa stanovuje povinnosť odmeny (primeraná kompenzácia), ktorú majú platiť [poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti (ISSP)] v prospech vydavateľov;

1. b) sú stanovené povinnosti poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti (ISSP):

- začať rokovania s vydavateľmi,
- poskytnúť týmto vydavateľom a regulačnému orgánu informácie potrebné na určenie primeranej kompenzácie,
- ako aj neobmedzovať viditeľnosť obsahu vydavateľa vo výsledkoch vyhľadávania až do ukončenia rokovania;

1. c) sa regulačnému orgánu (AGCom) priznáva:

- kontrolná a sankčná právomoc,

- právomoc určiť referenčné kritériá na určenie primeranej kompenzácie,
- právomoc určiť v prípade nedosiahnutia dohody medzi stranami presnú výšku primeranej kompenzácie?

2. Bráni článok 15 EUCD vnútroštátnym ustanoveniam, ako sú tie, ktoré sú uvedené v bode 1 vyššie, ktoré ukladajú povinnosť poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti (ISSP) zverejniť údaje, ktoré podliehajú dohľadu národného regulačného orgánu, pričom nesplnenie tejto povinnosti vedie k uplatniteľnosti správnych sankčných opatrení?

3. Bránia vyššie uvedené zásady slobody podnikania podľa článku 16 a článku 52 Charty základných práv Európskej únie, voľnej hospodárskej súťaže podľa článku 109 ZFEÚ a proporcionality podľa článku 52 Charty základných práv Európskej únie vnútroštátnym ustanoveniam, ako sú tie, ktoré sú uvedené vyššie, ktoré:

3. a) zavádzajú okrem výhradných práv uvedených v článku 15 EUCD aj práva na odmenu, ktorých uplatnenie sprevádza už spomínané zavedenie povinnosti poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti (ISSP) začať rokovania s vydavateľmi o povinnosti poskytovať vydavateľom a/alebo národnému regulačnému orgánu informácie potrebné na určenie primeranej kompenzácie, ako aj o povinnosti neobmedzovať viditeľnosť obsahu vydavateľa vo výsledkoch vyhľadávania až do ukončenia takýchto rokovaní;

3. b) priznávajú uvedenému orgánu:

- kontrolnú a sankčnú právomoc,
- právomoc určiť referenčné kritériá na určenie primeranej kompenzácie,
- právomoc určiť v prípade nedosiahnutia dohody medzi stranami presnú výšku primeranej kompenzácie?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Odôvodnenie 1, odôvodnenie 83 a článok 15 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES

Články 16 a 52 Charty základných práv Európskej únie

Článok 109 ZFEÚ

Uvedená vnútroštátna právna úprava

Článok 43a zákona č. 633 z 22. apríla 1941 (autorský zákon):

„1. Vydavateľom tlačových publikácií, či už samostatne, alebo v združení alebo v konzorciu, sa priznávajú výhradné práva na reprodukciu a komunikáciu uvedené v článkoch 13 a 16 za online používanie ich tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti uvedenými v článku 1 ods. 1 písm. b) legislatívneho dekrétu č. 223 z 15. decembra 2017 vrátane spoločností zaoberajúcich sa monitorovaním médií a tlačovými prehľadmi.

2. Tlačovou publikáciou sa rozumie súbor zložený prevažne z literárnych diel tlačového charakteru...

3. Vydavateľmi tlačových publikácií sa rozumejú subjekty, ktoré samostatne alebo v združení alebo v konzorciu pri výkone hospodárskej činnosti vydávajú publikácie uvedené v odseku 2, aj keď sú usadené v inom členskom štáte.

...

8. Za online používanie tlačových publikácií poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti poskytnú subjektom uvedeným v odseku 1 primeranú kompenzáciu. Do šesťdesiatich dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto ustanovenia prijme Autorità per le garanzie nelle comunicazioni nariadenie na identifikáciu referenčných kritérií na určenie primeranej kompenzácie uvedenej v prvej vete, pričom okrem iného zohľadní počet online zobrazení článku, dĺžku výkonu činnosti vydavateľov uvedených v odseku 3, ich relevantnosť na trhu a počet zamestnaných novinárov, ako aj náklady vynaložené na technologické a infraštruktúrne investície oboch strán a ekonomické výhody pre obe strany vyplývajúce zo zverejnenia z hľadiska viditeľnosti a príjmov z reklamy.

9. Rokovanie o uzavretí zmluvy o využívaní práv uvedených v odseku 1 medzi poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti vrátane spoločností zaoberajúcich sa monitorovaním médií a tlačovými prehľadmi a vydavateľmi uvedenými v odseku 3 sa vedie aj pri zohľadnení kritérií vymedzených v nariadení uvedenom v odseku 8. Počas rokovaní poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti neobmedzujú viditeľnosť obsahu vydavateľov vo výsledkoch vyhľadávania...

10. Bez toho, aby bolo dotknuté právo podať žalobu na všeobecný súd uvedený v odseku 11, ak sa dohoda o výške kompenzácie nedosiahne do tridsiatich dní od podania žiadosti o začatie rokovaní jednou zo zainteresovaných strán, ktorákoľvek zo strán sa môže obrátiť na úrad Autorità per le garanzie nelle comunicazioni, aby stanovil primeranú kompenzáciu, pričom v žiadosti vysvetlí svoj ekonomický návrh. Úrad do šesťdesiatich dní od podania žiadosti zainteresovanej strany... na základe kritérií stanovených nariadením uvedeným v odseku 8 uvedie, ktorý zo sformulovaných ekonomických návrhov spĺňa uvedené kritériá, alebo ak sa domnieva, že žiadny z návrhov nie je vyhovujúci, z úradnej moci rozhodne o výške primeranej kompenzácie.

11. Ak po stanovení primeranej kompenzácie úradom Autorità per le garanzie nelle comunicazioni strany neuzavrú zmluvu, každá strana môže podať žalobu na sekciu všeobecného súdu špecializovanú na obchodné záležitosti...

12. Poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti vrátane spoločností zaoberajúcich sa monitorovaním médií a tlačovými prehľadmi, sú povinní na žiadosť zainteresovanej strany... alebo Autorità per le garanzie nelle comunicazioni sprístupniť údaje potrebné na určenie výšky primeranej kompenzácie. Splnenie povinnosti podľa prvej vety nezbavuje vydavateľov uvedených v odseku 3 povinnosti zachovávať dôvernosc obchodných, priemyselných a finančných informácií, o ktorých sa dozvedeli. Dohľad nad plnením informačnej povinnosti poskytovateľov služieb vykonáva Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (Taliansko). V prípade neoznámene takýchto údajov do tridsiatich dní od podania žiadosti podľa prvej vety tento úrad uplatní voči subjektu, ktorý si nesplnil povinnosť, peňažnú administratívnu sankciu až do výšky jedného percenta z obratu dosiahnutého v poslednom hospodárskom roku uzavretom pred oznámením žiadosti.

...

14. Práva stanovené v tomto článku zaniknú dva roky po vydaní tlačovej publikácie...“

Uznesenie AGCom č. 3/23/CONS z 19. januára 2023, *Nariadenie o identifikácii referenčných kritérií na určenie primeranej kompenzácie za online používanie tlačových publikácií uvedených v článku 43a zákona č. 633 z 22. apríla 1941.*

V uvedenom uznesení sa:

- identifikujú kritériá, ktoré sa majú použiť na určenie výšky primeranej kompenzácie (článok 4), zahŕňajúce vymedzenie základu výpočtu založeného na príjmoch z reklamy poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti (ďalej len „ISSP“) pochádzajúcich z online používania tlačových publikácií vydavateľa,
- uvádza zoznam povinností sprístupniť údaje,
- stanovujú kontrolné právomoci AGCom a zabezpečuje sa uplatniteľnosť peňažných administratívnych sankcií proti subjektu, ktorý nedodržiava pravidlá (článok 5),
- upravuje postup pri podaní žiadosti na AGCom o určenie výšky primeranej kompenzácie a pravidlá súvisiaceho postupu s možnosťou jednostranne stanoviť túto výšku (články 8 až 12).

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa poskytuje európskym používateľom, vrátane talianskych, sériu online služieb vrátane Facebooku, ktoré sú prístupné prostredníctvom webovej stránky www.facebook.com, ako aj prostredníctvom aplikácií pre mobilné zariadenia. Niektorí vydavatelia tlače zdieľajú úryvky alebo odkazy na svoj obsah na svojej stránke Facebook spolu s odkazom, ktorý používateľov nasmeruje na webové sídlo vydavateľa. Jednotliví používatelia Facebooku tak majú prístup ku kompletným publikáciám na tejto stránke a môžu tiež komentovať príspevok vydavateľa alebo ho zdieľať na svojom profile na Facebooku, čím generujú ďalšiu návštevnosť webového sídla vydavateľa.
- 2 Článkom 1 legislatívneho dekrétu č. 177 z 8. novembra 2021 bol do autorského zákona vložený článok 43a. Dňa 19. januára 2023, najmä na základe odseku 8 tohto článku 43a, prijal AGCom uznesenie č. 3/23/CONS.
- 3 Žalobkyňa, ktorá sa domnievala, že táto právna úprava je v rozpore s právom Európskej únie a talianskou ústavou, podala žalobu na TAR Lazio a napadla predmetné uznesenie. AGCom a Federazione Italiana Editori Giornali (Talianska federácia vydavateľov tlače, Taliansko) v konaní pred súdom požiadali o zamietnutie žaloby.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Žalobkyňa uvádza, že článok 43a autorského zákona, na základe ktorého bolo prijaté uznesenie č. 3/23/CONS, sa výrazne líši od článku 15 smernice 2019/790 v týchto ohľadoch:
 - zavedenie práva na odmenu („primeraná kompenzácia“) v prospech vydavateľov novín, ktoré nie je stanovené v článku 15;
 - zavedenie významných obmedzení zmluvnej slobody hospodárskych subjektov;
 - ustanovenie možnosti požiadať AGCom, aby určil výšku primeranej kompenzácie v prípade, že rokovania medzi stranami zlyhajú, na základe súboru vágnych a svojvoľných kritérií;
 - zavedenie povinnosti neobmedzovať viditeľnosť obsahu vydavateľov vo výsledkoch vyhľadávania počas rokovaní, ako aj povinnosti ISSP zverejňovať údaje;
 - priznanie sankčných právomocí pre AGCom v súvislosti s povinnosťami prístupniť údaje zo strany ISSP.
- 5 Na podporu žaloby uvádza žalobkyňa najmä tieto žalobné dôvody:

a) Rozpor uvedeného článku 43a a uznesenia č. 3/23/CONS s právnou úpravou Európskej únie.

Žalobkyňa spresňuje, že zatiaľ čo článok 15 smernice 2019/790 ponecháva vydavateľom novín zmluvnú slobodu rozhodnúť sa, či odmietnuť alebo poskytnúť bezplatnú licenciu, v článku 43a sa zaviedlo právo na odmenu, ktorá má formu povinnosti uzavrieť zmluvu, ktorá výrazne obmedzuje zmluvnú slobodu hospodárskych subjektov a s ktorou je spojená platobná povinnosť. Odvoláva sa aj na porušovanie zákazu *gold plating-u* (zákaz zavádzania alebo udržiavania úrovne regulácie vyššej, ako je minimálna úroveň vyžadovaná európskymi smernicami) s následným obmedzením hospodárskej súťaže na úkor podnikov a občanov, ako aj na rozpor so zásadou slobody podnikania. Okrem toho povinnosti uložené ISSP by podľa jej názoru porušovali zásadu proporcionality a bránili by poskytovaniu služieb v Taliansku spoločnosťami usadenými v iných členských štátoch alebo by výrazne znížili jeho atraktivnosť.

b) Porušenie zásady „krajiny pôvodu“ a voľného pohybu služieb, podľa ktorej ISSP podlieha právnym predpisom a právomoci orgánov členského štátu, v ktorom má sídlo (a nie aj iným právnym predpisom a právomoci iných orgánov členských štátov Európskej únie, v ktorých poskytuje služby). V článku 43a a uznesení č. 3/23/CONS sa namiesto toho zavádzajú ďalšie vnútroštátne povinnosti popri tých, ktoré stanovuje domovský členský štát takých ISSP, ktorí nie sú usadení v Taliansku, ako je žalobkyňa.

c) Neoznámenie Európskej komisii podľa smernice (EÚ) 2015/1535: článok 43a a uznesenie č. 3/23/CONS sa na žalobkyňu nevzťahujú, keďže neboli oznámené Komisii podľa článkov 5 a 6 smernice 2015/1535 napriek tomu, že sa nimi zaviedol technický predpis, ktorý podlieha predchádzajúcemu oznámeniu.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 6 Vnútroštátny súd uvádza, že článkom 43a autorského zákona sa zaviedlo poskytovanie primeranej kompenzácie, ktorej stanovenie je predmetom rokovania medzi stranami (ISSP a vydavateľmi). Nedosiahnutie dohody po uplynutí 30-dňovej lehoty dáva každej strane právo obrátiť sa na AGCom, ktorý počas nasledujúcich 60 dní na základe kritérií stanovených uznesením č. 3/23/CONS uvedie, ktorý zo sformulovaných ekonomických návrhov spĺňa uvedené kritériá, alebo ak nepovažuje žiadny z návrhov za vyhovujúci, rozhodne z úradnej moci o výške primeranej kompenzácie. Podľa názoru vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, stanovenie primeranej kompenzácie zo strany AGCom pravdepodobne predstavuje obmedzenie zmluvnej slobody strán a ohrozuje zásadu slobody podnikania.
- 7 Poznamenáva tiež, že týmto článkom 43a sa zavádza prítomnosť tretieho subjektu okrem strán, úradu AGCom, ktorý má právomoci: regulačné (identifikácia referenčných kritérií na stanovenie primeranej kompenzácie); rozhodovacie (stanovenie výšky primeranej kompenzácie); určovacie (uloženie povinnosti

stranám sprístupniť „údaje potrebné na stanovenie výšky primeranej kompenzácie“) a sankčné.

- 8 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že z porovnania so smernicou 2019/790 vyplýva, že článkom 43a sa rozširuje regulačný rámec Európskej únie, a to nielen vložением základnej ekonomickej konotácie (nie je upravená článkom 15 smernice), ale aj stanovením súboru povinností ISSP a právomocí v prospech národného regulačného orgánu, ktoré nielen nemajú oporu v predpisoch Európskej únie, ale predovšetkým vedú k pochybnostiam o zlučiteľnosti talianskych právnych predpisov so smernicou 2019/790.
- 9 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že tieto pochybnosti vyslovil aj Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Úrad na ochranu hospodárskej súťaže a trhu, Taliansko), ktorý poznamenal, že ustanovenie obsiahnuté v článku 43a zrejme prekračuje hranice stanovené európskym zákonodarcom tým, že zavádza prvky, ktoré nie sú upravené v právnych predpisoch Únie, a stanovuje rokovacie mechanizmy, ktoré obmedzujú zmluvnú slobodu hospodárskych subjektov. Uviedol aj, že smernica 2019/790 je dostatočne podrobná a že akákoľvek dodatočná úroveň regulácie môže ohroziť jednotnosť uplatňovania smernice v členských štátoch.
- 10 Vnútroštátny súd ďalej odkazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-401/19 (najmä body 32, 46, 63, 65, 66, 67), ktorý sa týka výkladu článku 17 smernice 2019/790, a teda povinností poskytovateľov služieb online zdieľania obsahu v oblasti ochrany autorských práv. Domnieva sa, že medzi článkom 15 a článkom 17 predmetnej smernice existuje úzka súvislosť, a zdôrazňuje, že z uvedeného rozsudku vyplýva ústredný význam dodržiavania zásady proporcionality.
- 11 Vnútroštátny súd predovšetkým zdôrazňuje, že Súdny dvor spresnil, že „pokiaľ ide o viaceré v Zmluvách zakotvené základné práva a zásady..., pri posudzovaní dodržiavania zásady proporcionality sa musí rešpektovať potreba súladu požiadaviek spojených s ochranou rôznych práv a zásad, o ktoré ide, a primeraná rovnováha medzi nimi“ (bod 66) a že „na účely splnenia požiadavky proporcionality musí právna úprava obsahujúca zásah do základných práv stanoviť jasné a presné pravidlá upravujúce rozsah a uplatnenie predmetného opatrenia a ukládajúce minimálne požiadavky tak, aby osoby, ktorých výkon týchto práv je obmedzený, mali dostatočné záruky umožňujúce ich účinne chrániť pred rizikami zneužitia. Táto právna úprava musí najmä vymedziť okolnosti a podmienky, za akých možno prijať takéto opatrenie, čím zaručí, aby zásah nešiel nad rámec toho, čo je striktne nevyhnutné“ (bod 67).
- 12 Vnútroštátny súd považuje za nevyhnutné overiť zlučiteľnosť vnútroštátnych ustanovení so zásadou proporcionality v zmysle výkladu Súdneho dvora. Poskytnutie primeranej kompenzácie vydavateľom, ktoré je zo strany ISSP povinné, nemusí podľa názoru vnútroštátneho súdu spĺňať podmienku proporcionality, a to nielen vo vzťahu k ochrane práva na komunikáciu a/alebo

informácie, ale predovšetkým vo vzťahu k homogenizácii tlačových publikácií (chránených poskytovaním primeranej kompenzácie, okrem výhradných práv), pokiaľ ide o obsah (tiež šírený online) chránený autorským právom. Tento neproporcionálny charakter sa dostáva do popredia aj s odkazom na významné intervenčné právomoci priznané v prospech AGCom.

- 13 Porovnanie medzi ustanovením článku 15 smernice 2019/790 a ustanoveniami obsiahnutými v článku 43a autorského zákona a uznesení AGCom č. 3/23/CONS vedie TAR Lazio k podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Prejudiciálne otázky, ktoré položil, sú podľa jeho názoru relevantné na účely riešenia sporu, o ktorom rozhoduje.

PRACOVNÝ DOKUMENT